

@Tarikheman3

کد پاور: ۱/۵

پاورپوینت متن و تصویر درس ۵

تاریخ ۱

پایه: دهم علوم انسانی

تهیه و تنظیم از: احمد اسدی اقدم – مرند (آذربایجان شرقی)

موضوع درس ۵

تمدن هند و چین

هدف کلی از این درس :

جلگه ها و دشت های پیرامون رودهای بزرگ در **هند و چین** در جنوب و شرق آسیا نیز **زادگاه تمدن های کهن** بودند. انتظار می رود با مطالعه رویدادهای مهم تاریخ هند و چین باستان در این درس، **دستاوردهای برجسته تمدنی این کشورها** را شناسایی و **تأثیرات فرهنگی آنها را بر سایر تمدن ها بیان کنید.**

تمدن هند باستان

سرزمین پهناور هند دارای تاریخ و تمدن کهن و پرباری است. **هند باستان**، سرزمینی پهناور و متنوع، شامل **هندوستان، بنگلادش و بخش وسیعی از پاکستان امروزی** بوده است.

تبت

کره‌های
سلیمان

رود رادی

هاراپا

رود سند

رود برهماپوترا

30°
North

هیمالیا

کره‌های

موهنجودارو

صحرای بزرگ هند
(صحرای تارا)

رود گنگا

هند

فلات
دکن

جانهای
عربی

جانهای
شرقی

خلیج بنگال

نقشه هند باستان

تمدن دره سند

تمدن دره سند

▪ کاوش های باستان شناسی در اوایل سده بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش ، تمدن پیشرفته ای در کنار رود سند وجود داشته است.

▪ دوشهر بزرگ و پرجمعیت دره سند (پاکستان امروزی) : ۱- موهنجودارو ۲- هاراپا

در فاصله بین این دو شهر باستانی نیز ده ها سکونت گاه کوچک تر از خاک بیرون آورده شد.

خصوصیات شهرهای تمدن دره ی سند

▪ شواهد و یافته های باستان شناسی نشان داده است که ساکنان **تمدن دره سند**، شهرهای خود را بر اساس **نقشه ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی** ساخته بودند.

▪ آنان **خیابان ها و معابر اصلی و فرعی** را با پهنای معینی طراحی کرده بودند که **یکدیگر را قطع می کردند**.

▪ همچنین ساختمان ها را با معماری همسان و آجرهایی به اندازه های مشخص بنا می کردند.

▪ دارای **چندین بنای عمومی** به عنوان پرستشگاه، حمام، انبار غله و ..... استفاده می شدند .

• این شهرها مجهز به **شبکه فاضلاب** بودند.

خصوصیات شهرهای
تمدن دره ی سند

خصوصیات شهرهای
موهنجودارو و هاراپا

رود سند یا ایندوس

رود سند یا ایندوس

HARAPPA ●

● MOHENJO-DARO

INDUS
RIVER
CIVILIZATIONS

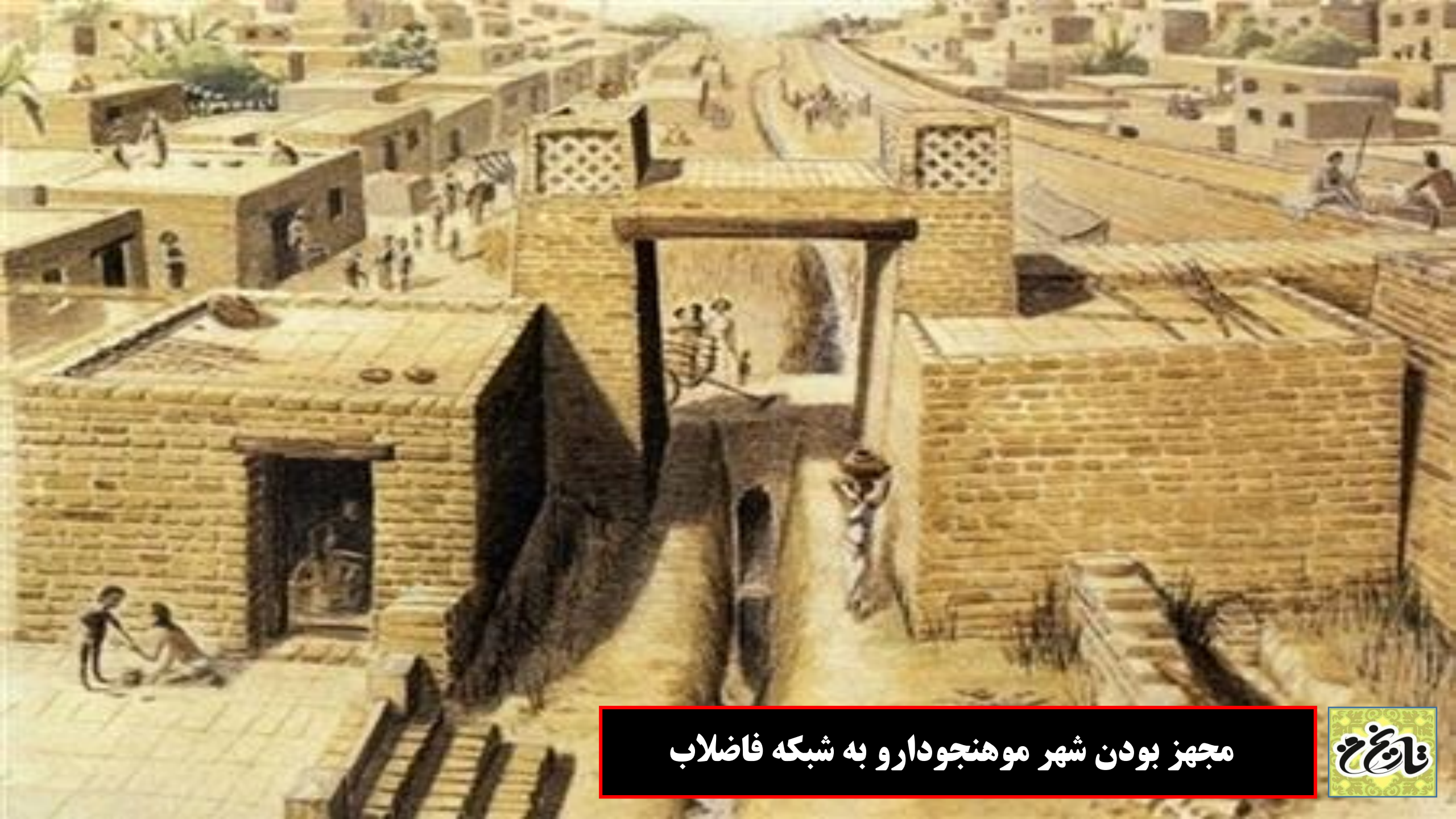
شهر باستانی موهنجودارو

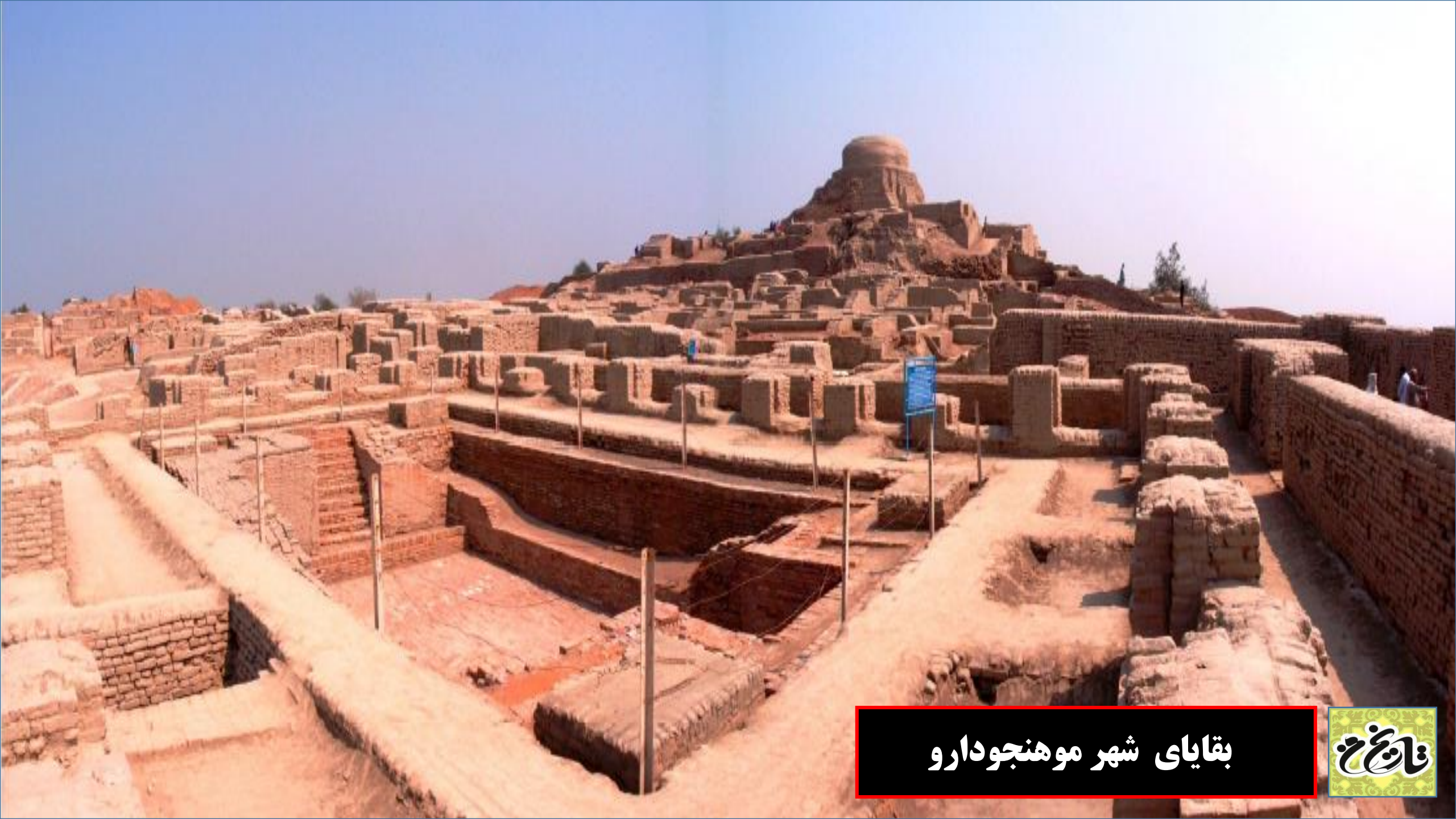
نقشه شهر موهنجودارو

مجهر بودن شهر موهنجودارو به شبکه فاضلاب

بقایای شهر موهنجودارو

بقایای شهر باستانی هاراپا

بقایای شهر هاراپا

اوضاع اقتصادی شهرهای تمدن دره ی سند

تمدن سند به کشاورزی متکی بود و ساکنان این منطقه ، در جلگه های آبرفتی و حاصلخیز اطراف رود سند ، به :

کشت محصولات چمن گندم، جو و پنبه

پرورش دام به ویژه گاو میش

رواج صنعت سفالگری و نساجی

می پرداختند

نمونه هایی از ظروف سفالی تمدن سند

کشف مجسمه از ویرانه های تمدن سند ، بیانگر شکوفایی صنعت و هنر

سابقه کار دندان پزشکی در تمدن سند

ارتباط تمدن سند با سرزمین های مجاور

ارتباط تمدن سند با سرزمین های مجاور

تمدن هند باستان

مهاجرت آریاییان به هند

مهاجرت آریاییان به هند

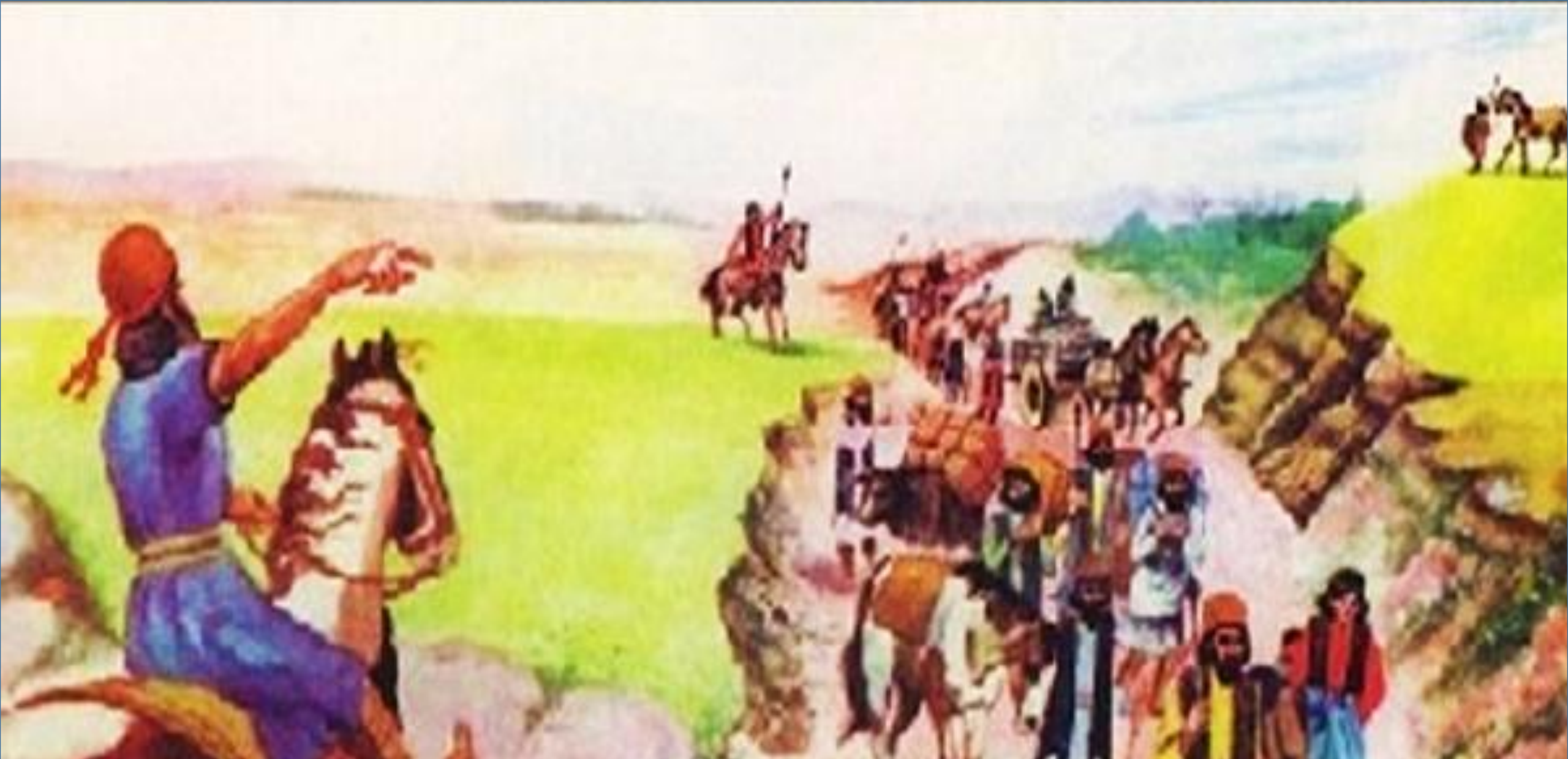
○ در حدود ۱۵۰۰ ق.م.، زمانی که تمدن **سند** رو به **انحطاط** نهاده بود، دسته هایی از اقوام **آریایی** از سمت شمال غرب وارد **هند** شدند.

○ **آریاییان** که مردمانی جنگجو و دارای اسب و ارابه بودند، به تدریج بر بخش های شمال هند مسلط شدند و قدرت و نفوذ خود را تا نواحی مرکزی آن کشور گسترش دادند.

○ زیر سلطه مهاجران آریایی در نیامد.
○ قومی تیره پوست موسوم به **دراویدی ها** تا قرن ها در آنجا به زندگی مستقل خود ادامه داد.

در رابطه با نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند می توان گفت :

ورود و مسلط شدن آریاییان بر بخش های شمالی و مرکزی هند

زندگی مستقل قوم تیره پوست دراویدی ها در نواحی استوایی و جنوب هند

دراویدی ها ، قوم نجس

دراویدی ها ، قوم نجسی

تمدن هند باستان

آیین برهمنی

دین و اعتقادات آریایان هند

آریایان هند نیز همانند سایر اقوام هند و اروپایی، **خدایان گوناگونی** را به عنوان یکی از مظاهر طبیعت، مانند **آسمان، ماه، خورشید، باد و آتش** می پرستیدند.

آنان همچون آریایی های ایرانی، به **خدای غیر مادی و ما فوق طبیعت** نیز عقیده داشتند.

آئین و باورهای آریایی های هند

پرستش مظاهر طبیعت در هند

آئین برهمن

- به مرور زمان، آئین پیچیده ای در هند پدید آمد که به **آئین برهمنی** مشهور شد.
- این آئین به **خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بودند**، باور داشت و **آداب و مناسک دشواری** را بر پیروان خود تحمیل می کرد. **قربانی کردن**، از جمله رسوم سخت و پیچیده آن بود.

- مهم ترین اثر برجا مانده درباره **عقاید آریاییان هند**، سروده هایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان **« وداها »** است.

وداها

- **کهن ترین بخش وداها « ریگ ودا »** نام دارد که به **زبان سانسکریت (زبان مهاجران آریایی هند)** سروده شده است.

کهن ترین
وداها

Vedas

وِدَاہَا

ہم نشین بہار

ریگ ودا ، کهن ترین بخش وداها / به زبان سانسکریت

संस्कृत

زبان سانسکریت

पश्यन्नात्मानि तुष्याति
बुद्धिग्राह्यमतीन्द्रियम
स्थितश्चलति तत्त्वतः
मन्यते नाधिकं
गुरुणापि योगसाधनं

زبان سانسکریت

زبان سانسکریت

پروان آئین برہمن

آرم آئین برہمن

وظایف برهمن و موقعیت برهمنان

حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی

تعلیم آموزه های دینی

اجرای آداب مذهبی

وظایف برهمن

○ برهمنان به واسطه مقام و موقعیت مذهبی خویش، قدرت و ثروت فراوانی کسب کرده و «کاست» یا طبقه ممتازی را تشکیل داده بودند

برہمنان

آیین هندوها

parsine.com

آئین گاو پرستی در هند

آئین گاو پرستی در هند

مراسم عبور کردن گاوها از روی بدن انسان ها

حيوانات مورد پرستش هندوها (سگ)

حيوانات مورد پرستش هندوها (موش)

حيوانات مورد پرستش هندوها (موش)

حيوانات مورد پرستش هندوها (فيل)

برہمنان

برہمنان

arm.com

corbis.ariafa.com

مرقاظ ها ، آئین برهمن ، نشستن روی هوا

تمدن هند باستان

آیین بودا

آئین بودا

مناسک طاقت فرسای آیین برهمنی به تدریج موجب روی گردانی برخی پیروان آن شد.

نتیجه : زمینه را برای شکل گیری و رواج آیین و اندیشه های دیگر در هند فراهم آورد.

آیین بودایی مهم ترین آیینی بود که در برابر باورهای آمیخته با خرافات و رسوم دشوار کیش برهمنی ظهور کرد و برای چند قرن حیات فکری و فرهنگی هند باستان را تحت تأثیر قرار داد.

مثلا

ظهور آئین بودا در برابر باورهای آمیخته با خرافات کیش برهمنی

بودا، از چهار حقیقت عالی سخن به میان آورد که عبارت بود از:

زندگی سراسر رنج و درد بی پایان است

۱

سرچشمه این درد، آرزو و خواستن است

۲

تنها با رسیدن به «نیروانا» می توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد

۳

از هشت راه مقدس (صداقت ورزی در ایمان، نیت، گفتار، کردار، زندگانی، کوشش، پندار و مراقبه) می توان به نیروانا رسید.

۴

تعالیم بودا، با وجود مخالفت و دشمنی برهمنان در هند، رواج پیدا کرد و سپس از آنجا به مناطق دیگر آسیا از جمله **تبت و **چین** راه یافت.**

Prevailing Religion

- Catholic Christianity
- Orthodox Christianity
- Protestant Christianity
- Sunni Islam
- Shi'ite Islam
- Islam (other groups)
- Hinduism
- Judaism
- Chinese Religion
- Theravada Buddhism
- Mahayana Buddhism
- Vajrayana Buddhism
- Nature Religions
- Other Groups

انتقال آئین بودا به خارج از هند

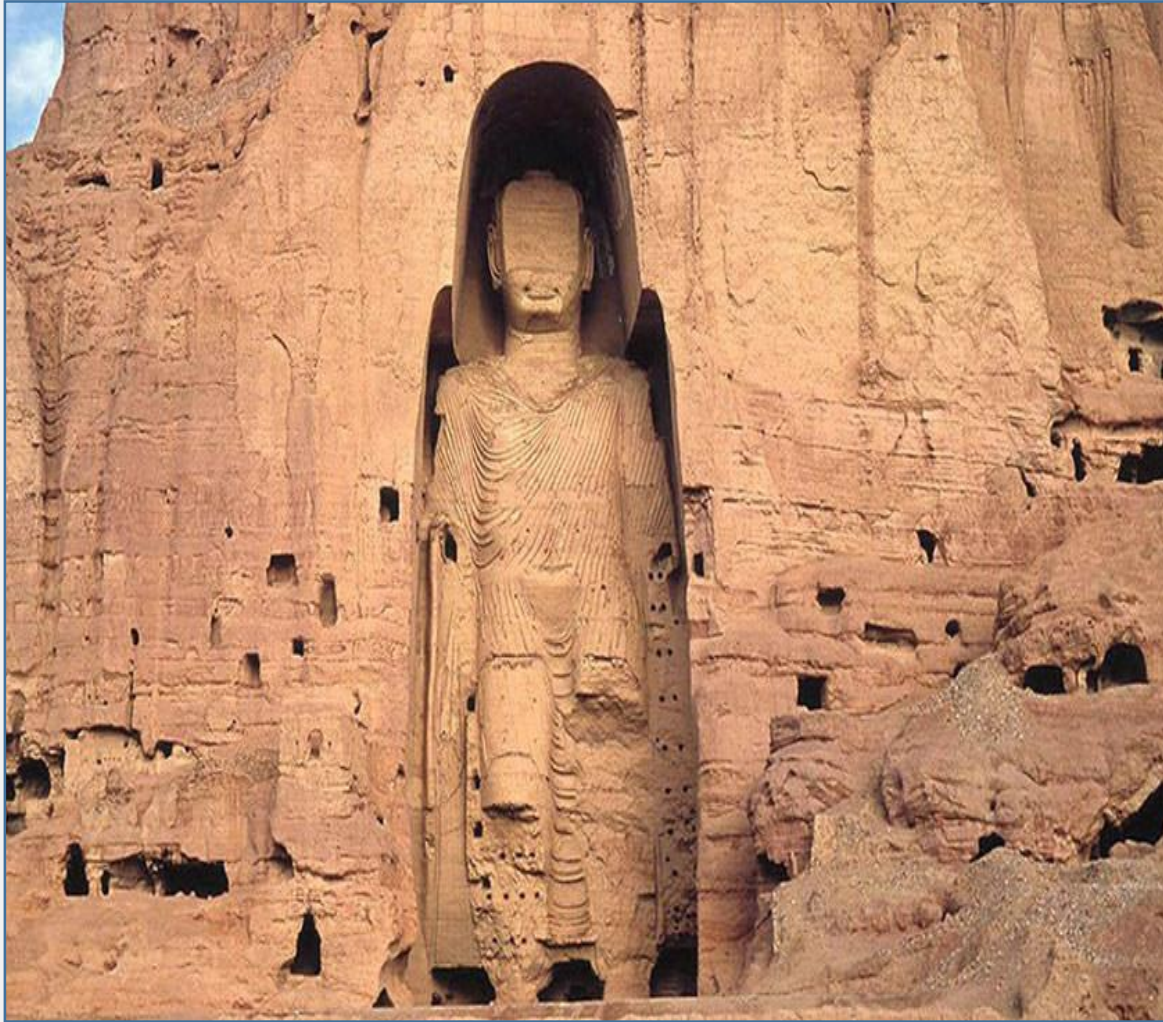

کودکانی که به اجبار راهب بودایی می شوند

تخریب مجسمه بودا توسط طالبان در افغانستان

تخریب مجسمه بودا توسط طالبان در افغانستان

معبد ماہابادی بودائیان

معبد فکنوس کیوتو، ژاپن

معبد وات آرون بانكوك، تایلند

معبد خان در کامبوج

مجسمه های بودا در سرزمین های مختلف

مجسمه های بودا در سرزمین های مختلف

مجسمه های بودا در سرزمین های مختلف

تاریخ

tarikhema.org

سلسله های پادشاهی هند

سیاست و حکومت در هند باستان

▪ قبایل آریایی مهاجر به هند، تا چندین قرن به صورت پراکنده می زیستند و حکومت فراگیری را تأسیس نکردند.

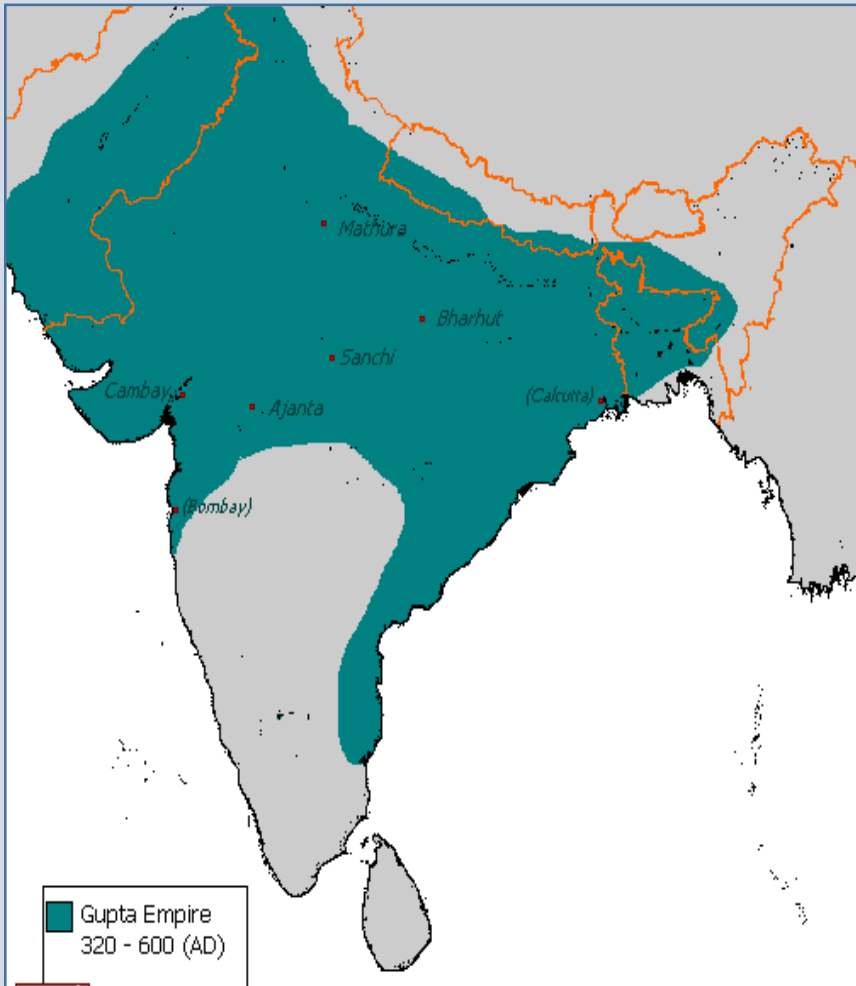
▪ داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی، قسمت هایی از شمال غرب هند را تصرف و آنجا را خراج گزار خویش کرد.

▪ اسکندر مقدونی نیز پس از آنکه حکومت هخامنشیان را برانداخت، بخش های وسیعی از هند را فتح کرد.

○ با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام «چندرا گوپتا» بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت.

سلسله موريا

▪ چندرا گوپتا با به اطاعت در آوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله موريا را بنیان گذاشت.

▪ حکومت موريا در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند، به جز قسمت های جنوبی آن، گسترش داد.

▪ حکومت موريا پس از آشوکا ضعیف شد و کم کم سلسله دیگری به نام گوپتا بر سر کار آمد و چندین قرن بر هند فرمان راند.

قلمرو حکومتی سلسله گوپتا در هند

تمدن چین باستان

China

Russia

Kazakhstan

Mongolia

Taj. Kyr.

N. Korea

Beijing★

Pakistan

Shanghai●

Nepal Bhutan

Chongqing●

India

Taiwan

Guangzhou●

Myan.

Laos

Viet.

Hong Kong
Macau

چین باستان

- **چین** کشوری پهناور در شرق آسیا و دارای ویژگی های سرزمینی و آب و هوایی بسیار متنوع است.
- موانع طبیعی ، چین را از تایلند ، برمه ، هند و آسیای مرکزی جدا کرده است.
- اما درهٔ پهناور رود هوانگ هو در شمال، این کشور را در معرض یورش اقوام بیابان گرد قرار می داد.
- با این حال، جلگه ها و دشت های پیرامون رودهای بزرگ در چین محیط مناسبی برای کشاورزی و برپایی سکونت گاه های دائمی بود.

قزاقستان

روسیه

کوه‌های آلتایی

مغولستان

تیان شان

دشت منچوری

صحرای گبی

بیابان تاکلماکان

کوئن لن شان

آلتون شان

رود زرد

کرة شمالی

قلات تبت

دریای زرد

کرة جنوبی

ژاپن

هیمالیا

چین

دشت چین شمالی

واحه سیچوان

رود یانگ تسه

اقیانوس آرام

هند

دریای چین شرقی

تایوان

برمه

ویتنام

لائوس

نقشه جغرافیای چین

دریای چین جنوبی

جلگہ ها و دشت های پیرامون رودهای بزرگ ، محیط مناسب برای کشاورزی

تمدن چین باستان

ظهور تمدن

ظهور تمدن

- کاوش های باستان شناسی نشان می دهد که در دوران نو سنگی و حدود ۸ هزار سال پیش ، گروه هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای بزرگ هوانگ هو (رود زرد) و یانگ تسه مشغول کشاورزی بوده اند.
- ارزن ، گندم ، برنج و سپس ابریشم مهم ترین محصولاتی بودند که کشاورزان چینی تولید می کردند.
- چینی ها همچنین چندین نوع حیوان اهلی را پرورش می دادند.
- در چین نیز مانند دیگر جاها ، با تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی ، جمعیت رو به افزایش نهاد و به تدریج زمینه پیدایش نخستین شهرها را در حدود ۱۵۰۰ ق.م فراهم آورد.

رود زرد (هوانگ تی)

طغیان رودخانه زره

رودخانه پانگ تسه

یانگ تسه ، به رنگ خون

در میان تمدن های نخستین ، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود ، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

PAKISTAN

CHINA

NEPAL

BHUTAN

INDIA

تأثیر موقعیت طبیعی چین بر تمدن این سرزمین

تأثير موقعت طبيعي چين بر تمدن اين سرزمين

سیاست و حکومت در چین باستان

▪ **چینیان** زمانی با **هند و ایران** ارتباط برقرار کردند که **فرهنگ و هنر آنان شکوفا شده و ویژگی های خاص خود را پیدا کرده بود.**

▪ **چین نیز مانند سومر و مصر، در آغاز شامل چندین دولت – شهر بود که بر هر قسمت از آن، جنگاورانی حکومت می کردند.**

▪ **به تدریج حاکمان محلی تحت فرمان یک دودمان قرار گرفتند و سلسله های حکومتی در این سرزمین به وجود آمد.**

▪ **اما این سلسله ها تا قرن ها نتوانستند چین را از نظر سیاسی و جغرافیایی به طور کامل متحد و یکپارچه کنند.**

در نتیجه چین همچنان با **تفرقه سیاسی و یورش های پیاپی اقوام کوچرو در مرزهای شمالی** رو به رو بود.

Europe

Mediterranean Sea

Egypt

Persia

Arabia

India

China

Somalia

Indian Ocean

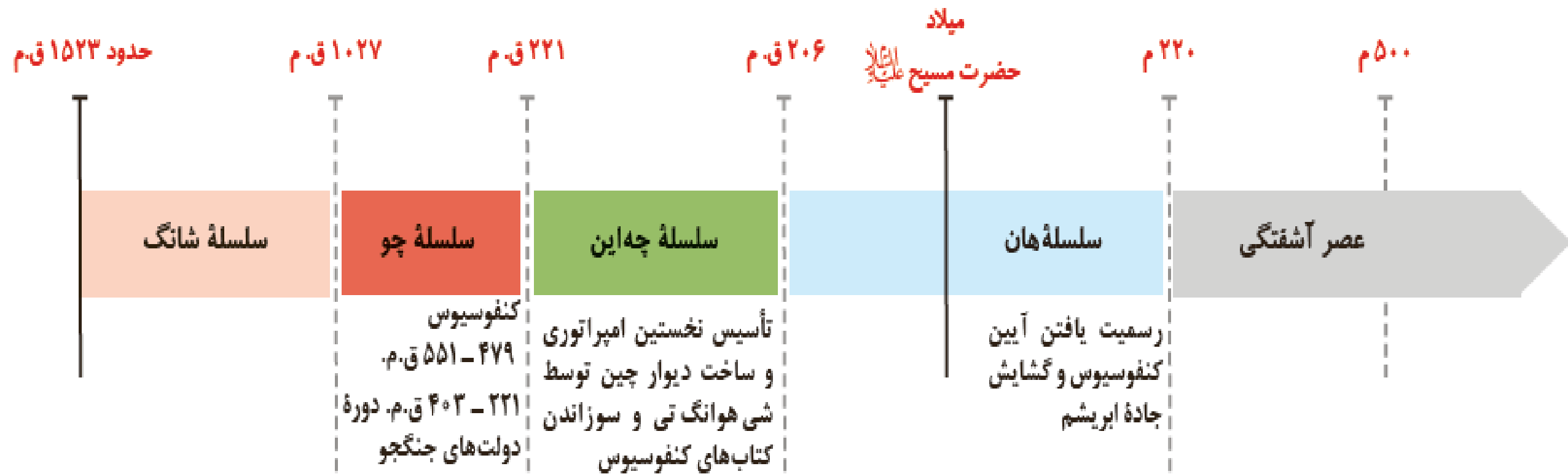
Java

ارتباط چین با هند و ایران

تمدن چین باستان

نخستین امپراتور

خط زمان حکومت در چین باستان

سلسله های چین باستان

سلسله شانگ

سلسله چو

سلسله چه این

سلسله هان

شی هوانگ تی

یکی از فرمانروایان سلسلهٔ «**چه این**» که این نام را برای خود برگزید و در سال **۲۶۴.ق.م** به تخت نشست.

▪ عنوان **شی هوانگ تی**، به معنای «**امپراطور اول**» را که پیش از آن مخصوص **خدایان و قهرمانان اساطیری بود**، برای خود برگزید.

▪ نام اصلی او **ژنگ می** باشد.

اقدامات شی هوانگ تی

○ او با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین دار، به تفرقه و تجزیه سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد.

○ به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد.

○ شبکه گسترده ای از جاده ها را ساخت.

○ یکسان نمودن مقیاس وزن ها و اندازه ها و عیار سکه ها (به قصد رونق تجارت)

○ تکمیل دیوار بزرگ چین

مغولستان

کره شمالی

کره جنوبی

چین امروز

SHANG

سلسه شانگ

WESTERN ZHOU CIVILISATION

سلسلہ چو

Drawn by ru Ninje.

QIN EMPIRE 210 BCE

Released under GNU Free Documentation Licence

سلسله چه این

شی هوانگ تی

شی هوانگ تی

تاریخ

ضرب سکه توسط شی هوانگ تی

ساخت جاده توسط شی هوانگ تی

آرامگاه سفالین شی هوانگ تی

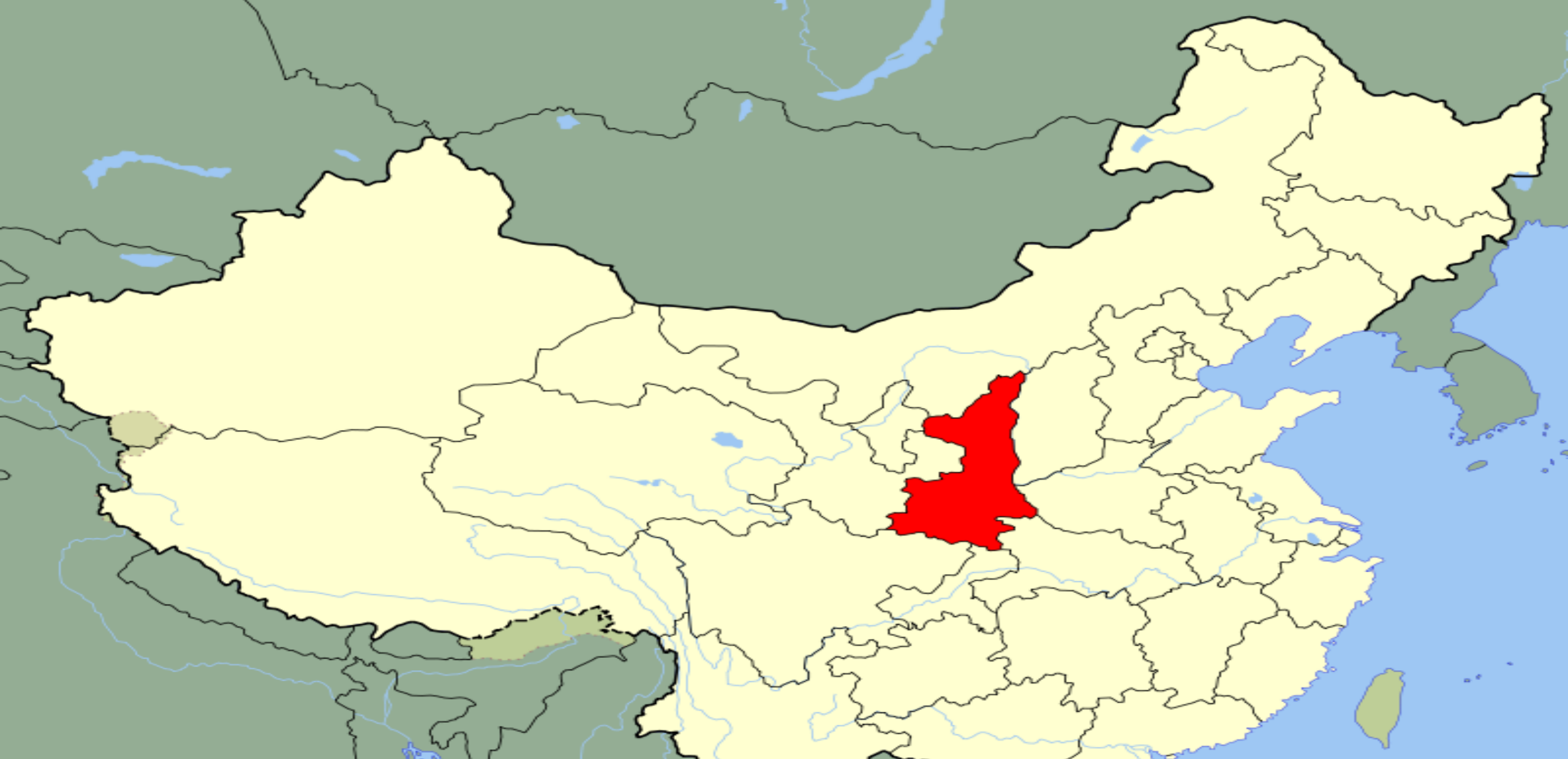

آرامگاه سفالین شی هوانگ تی

کشف اتفاقی مقبره سفالین شی هوانگ تی در استان شا آنچی

دیوار چین

دیوار چین

یکی دیگر از اقدام های مهم شی هوانگ تی ، تکمیل دیوار بزرگ چین بود

▪ فرمانروایان پیش از شی هوانگ تی برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد ، قسمت هایی از این دیوار را ساخته بودند .

▪ شی هوانگ تی بخش های مختلف این دیوار را به یکدیگر متصل کرد تا دژی به طول ۲۴۰۰ کیلومتر با ۲۵۰۰۰ برج نگهبانی در مرز شمالی چین شکل بگیرد.

▪ برای ساخت این دیوار، افراد زیادی به بیگاری گرفته شدند که بسیاری از آنها در حین کار جان سپردند.

Yumen Pass
Dunhuang
Yangguan

Jiuquan

Jiayu Pass

Zhangye

Wuwei

Shizuishan

Ningxia

Mongolia

Badaling

Mutianyu

Beijing

Tianjing

Hebei

Shanghai Pass

Liaoning

Gansu

Shaanxi

Shanxi

دیوار چین

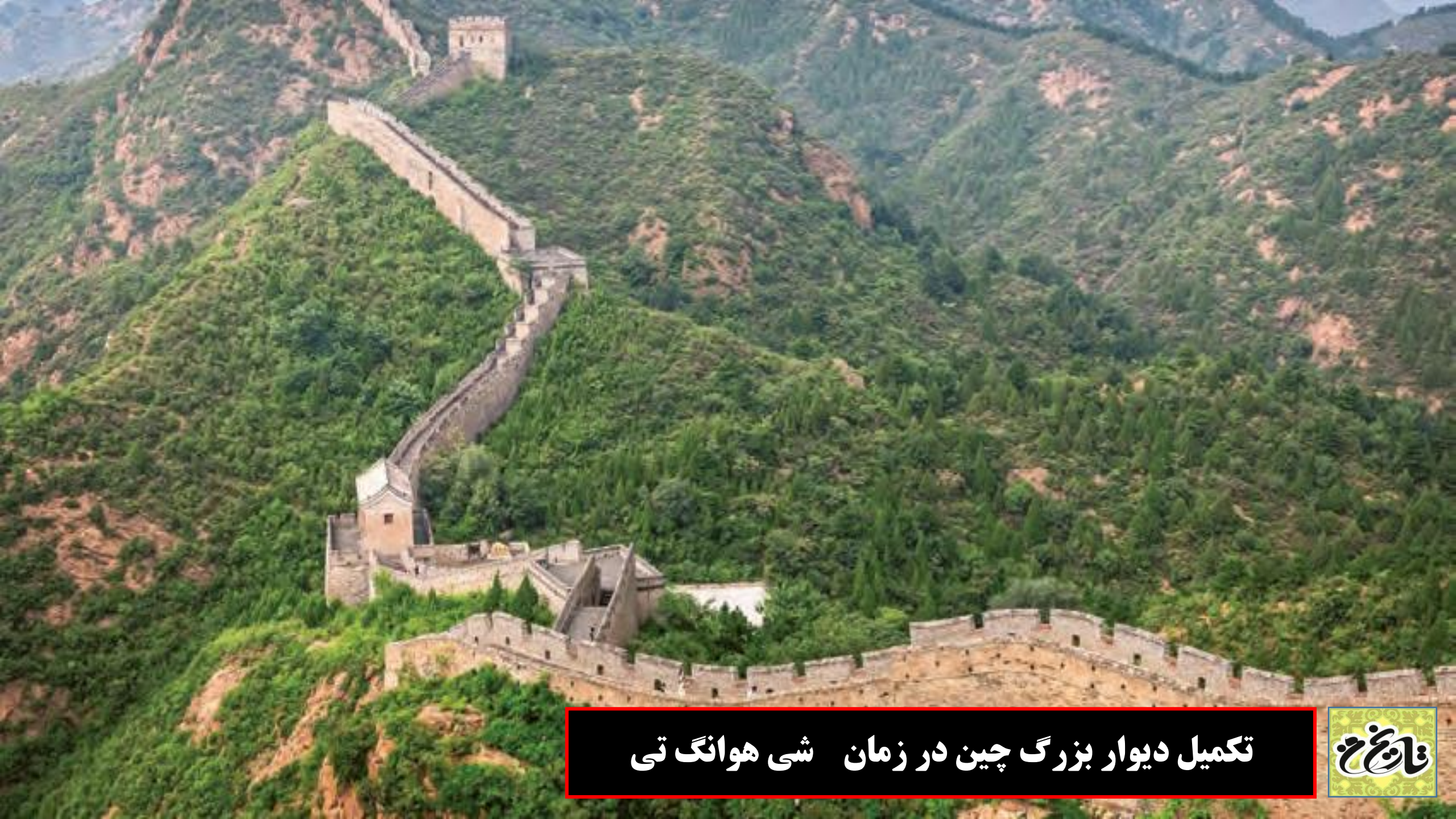
دیوار چین

دیوار چین

تکمیل دیوار بزرگ چین در زمان شی هوانگ تی

MONGOLIA

MANCHURIA

INNER MONGOLIA

Beijing

Bo Hai Sea

CHINA

دیوار بزرگ چین

تصاویر دیوار چین از کره ماه

انتهای دیوار چین

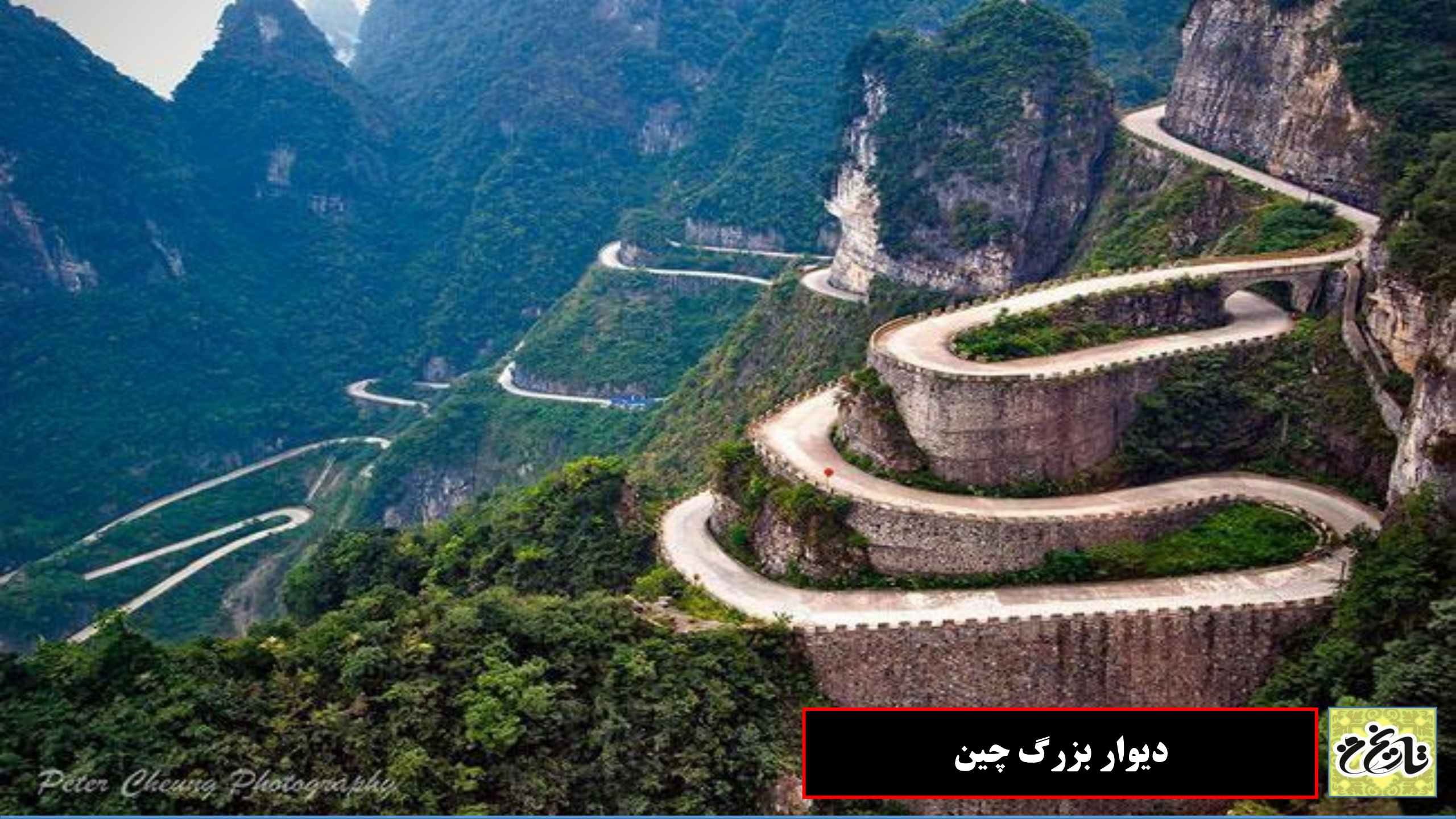

انتهای دیوار بزرگ چین (ساحل رود یالو جیان در استان لیائونینگ در شمال شرقی چین)

دیوار بزرگ چین

عبور چنگیز خان از دیوار چین و تصرف چین

تمدن چین باستان

سلسله هان

سلسه هان

پس از مرگ شی هوانگ تی، چین دچار آشوب و جنگ داخلی شد و اندکی بعد سلسه «هان» روی کار آمد.

▪ کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ، پیشرفت‌نمایانی کرد و چینیان دست به ابداعات و اختراعات مهمی زدند.

▪ با گسترش قلمرو خود از سمت جنوب و غرب، با کشورها و تمدن‌های دیگر از جمله ایران، ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کرد.

▪ جاده ابریشم (که چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد) در دوره هان گشایش یافت.

تغییر و تحولات چشمگیر چین در دوران فرمانروایی سلسه هان

Xiongnu

Western Protectorate

Qiang

Han

Wusun

Xianbei

Mohe

Buyeo

Wuhuan

Jin

Zhangzhung

Nge Sumpa
Kyi Toro Lum Ol Dak
Bal Yarlung Yu Gong
Tsang Nyang Tam Chien
Lho

Find

سلسله هان

سلسله هان

گشایش جاده ابریشم در دوره حکومتی هان

آیین و اندیشهٔ کنفوسیوس

آیین و اندیشه کنفوسیوس

در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره جامعه و حکومت عرضه کردند.

▪ یکی از برجسته ترین این اندیشمندان، کنفوسیوس بود که چند قرن پیش از شی هوانگ تی می زیست.

▪ کنفوسیوس بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره دین یا خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است.

▪ اساس تعالیم او این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه باید رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند.

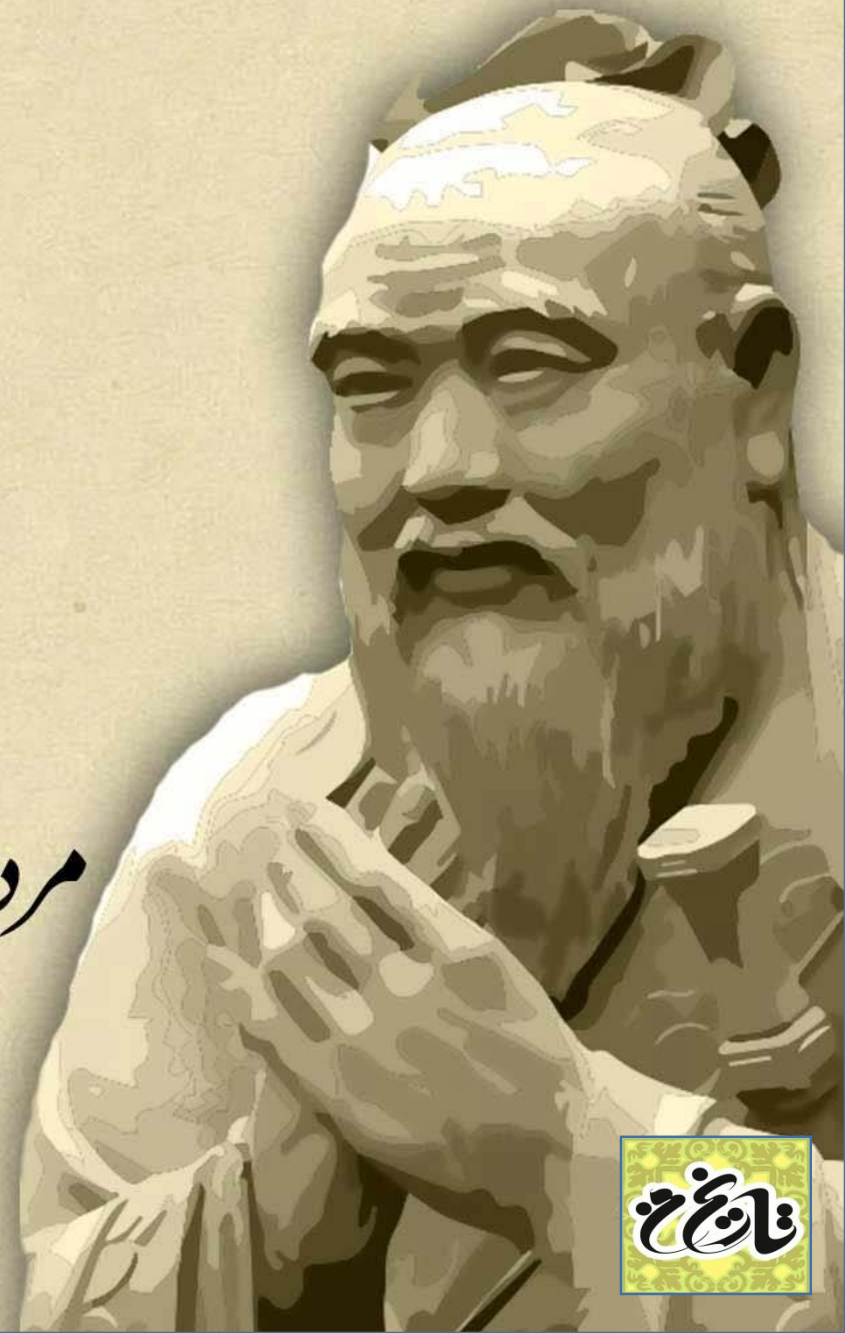

کنفوسیوس

مرد بزرگ بر خود سخت می گیرد و مرد کوچک به دیگران.

کنفوسیوس

برگ در هنگام زوال می افتد

میوه در هنگام کمال می افتد

بنگر که چگونه می افتی چون برگی زرد و یا سبزی سرخ

«کنفوسیوس»

عکس العمل شی هوانگ تی در برابر اندیشه های کنفوسیوس

شی هوانگ تی به شدت با اندیشه های کنفوسیوس **مخالفت کرد** و دستور داد آثارش را بسوزانند و حکیمانِ پیرو او را نابود کنند.

اما پس از مرگ شی هوانگ تی و در **دوران حکومت هان**، اندیشه و آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و **تعلیم داده شد**.

انتخاب ماموران دولتی

- یکی از اقدام های مؤثر حکومت هان که به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد

انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعلیمات
کنفوسیوس

- چارچوب اصول کنفوسیوس برای انتخاب ماموران دولتی

انتخاب افراد بر اساس توانمندی و شایستگی های
خویش و نه بر مبنای ثروت و وابستگی های
خانوادگی

در دوران **سلسله هان**، آیین **بودا** به چین راه یافت و به تدریج در کنار آیین **کنفوسیوس** و دیگر آیین ها، مورد پذیرش بخشی از مردم چین قرار گرفت.

خسته نباشید

موفق و سربلند باشید / احمد اسدی اقدم - آذربایجان شرقی . مرند

تاریخ

کانال تخصصی «تاریخ من» @tarikheman3